

Arbetsmöte Öregrunds bryggdäck – medborgardialog 220427

Närvarande:

Ulf Andersson, sektorchef sektor samhälle, Östhammars kommun
Merike Dahlberg, bygglovschef, Östhammars kommun
Lasse Karlsson, verksamhetschef fastighetsdrift, Östhammars kommun
Peter Källman, kulturstrateg, Östhammars kommun
Marie Berggren, verksamhetschef växande kommun, Östhammars kommun
Krister Carlsson, markstrateg, Östhammars kommun
Göran Brocknäs, moderator och konsultstöd
Tina Luther, sektorsamordnare/sekreterare
Helena Hasselberg, Tengbomsgruppen
Ulrika Westerstrand, Tengbomsgruppen
Karin Ekbohm, Tengbomsgruppen
Marja Ericson, Upplandsmuseét
Sophia Strandberg-Åkerlöf, Gräsö utvecklingsråd
Melker Andersson, Samarbeta Öregrund
Hans Lindström, Interima utvecklingsrådet

Frånvarande

Representant från Visit Roslagen - ej fått svar vid inbjudan.
Representant Öregrund/Gräsö företagarförening - kom ej vid mötestillfället.

Tre huvudpunkter som är tänkt att vara fokus på under denna process är ta fram övergripande principer för installationer och gestaltning, fastställa ytorna på fastland och på bryggdäck samt klargöra vem som kommer vara ägare av eventuella installationer – krögarna eller markägaren?

Östhammars kommun står som värd för arbetsmötena och anteckningar kommer att föras som sedan ska vara tillgängliga för alla att ta del av. Deltagarna på mötet kommer ha chans att ge inspel för att säkerställa att man får med alla viktiga detaljer.

Ambitionen är att alla ska ha del av samma kunskap och information i frågorna under processen.

Några riktlinjer som ska följas är:

- **Konsultation**, man ska kunna tycka till om det är bra eller dåligt.
  - **Resonemang**, man ska kunna resonera med sig själv och andra under arbetsmötena.
  - **Inflytande**, man ska föra en dialog kring de förslag som kommer fram.
- Samt att alla är införstådda med att inga beslut kommer att tas i arbetsgruppen, det kommer att tas av tjänstemän och politiker.**

Platsbesök kommer att genomföras hos samtliga krögare i Öregrunds hamn. Dessa utförs av kommunens markstrateg och konsultstödet som även ingår i arbetsmötena. Ambitionen är att alla platsbesök ska vara färdiga 20 maj och att man under platsbesöken ska se över befintliga ytor och eventuellt tillkomna ytor. Under slutet av maj och början av juni ska informationen från arbetsmötet och resultaten av platsbesöken hos krögarna bearbetas för att sedan redovisas under ett andra arbetsmöte i mitten på juni.

Slutförslag som tas fram under denna tid kommer sedan ta form av ett arbetsmaterial som är tänkt att diskuteras i mindre arbetsgrupper efter sommaren.

I september är det tänkt att man ska presentera förslaget för politikerna för beslutstagande.

Viktigt att ta med i arbetet är kulturmiljön som finns i Öregrunds hamn. Det är även viktigt att de som driver verksamhet i hamnområdet ska kunna göra det med bästa möjliga förutsättningar både inne i bodarna och i närliggande ytor kring bodarna.

Frågorna som ställs är hur man ska kunna ta fram principer för gestaltning som respekterar hamnmiljön och även bevarar den historia som finns där.

Under föregående dialoger har det kommit fram önskemål från krögarna att man vill ha vindskydd, tak och värmebelysning. Här behöver man ta fram förslag för att se hur man kan tillgodose önskemål men samtidigt ha en jämn balans som fungerar för kulturmiljön.

Samarbetet Öregrund förmedlar från krögarnas sida att de önskar en tydlighet kring vad man får göra. Att de ska kunna ha en möjlighet att vara med och påverka och styra utformningen av sin verksamhet. Oro har funnits gällande presentationen av ytorna som kan komma att disponeras av krögarna – det har i första presentationer sett ut som att man har fått ändrade lägen och även minskade ytor. Att få minskade ytor att disponera är inte optimalt för krögarna då sommarsäsongen i Öregrund är en väldigt begränsad tid att kunna säkra sina intäkter.

Tengbomsgruppen informerar om att syftet vid framtagande av förslag för bryggdäcket inte har varit att ta bort några serveringsytor från krögarna utan att det snarare ska kunna ge mer yta.

Samarbetet Öregrund har även önskemål om att man tittar på Visbys principer gällande gestaltning, där bestämmelserna är lagom och inte helt och hållet styrda av kommunen.

Bilaga finns på hemsidan. "Gestaltningar Gotland"

Andra viktiga faktorer för krögarna är att ytorna man har att disponeras förläggs i nära anslutning till bodarna där kök och bar finns. Det är även viktigt att tänka på hur man förlägger ytorna. Detta då man inte får röra sig med t.ex. alkoholhaltiga drycker och mat över allmänna ytor. Det är viktigt att krögarna har möjlighet till god uppsikt över sina gäster.

Det är även viktigt att det finns tydliga avgränsningar mellan serveringsyta och allmän yta.

Frågan ställs till Samarbetet Öregrund hur man ställer sig till att anpassa uteserveringarna efter ett nytt koncept och svaret är att många krögare har gjort stora investeringar de senaste åren i t.ex. markiser som i sig är väldigt kostsamt. Det kan ta en längre tid för en krögare att få tillbaka de intäkterna. Skulle man tvingas redan 2023 att göra om dessa så kan det bli svårt ekonomiskt för många. En av de förutsättningarna som krögarna ser som nödvändigast är att det finns möjligheter att skydda sig mot väder och vind i form av t.ex. vindskydd vilket man då även önskar att man har med i beaktning.

Önskemålet är även att man får en längre tidsram att anpassa sig till nya gestaltungs principer, det blir då mer rimligt att kunna genomföra.

Representant från Upplandsmuséet har frågeställning kring vem som ska styra förutsättningarna och vem som ska ställa krav på vad som får göras och inte. Samt i vilket grad Östhammars kommun ska efterleva detta.

Man behöver även ställa sig frågan vad man vill med Öregrunds hamnmiljö och hur man hittar balansen mellan att bevara kulturmiljön och samtidigt gynna näringslivet.

Interima utvecklingsrådet instämmer att krögarna ska ha möjlighet till att skydda sina gäster mot väder och vind men att man behöver se över de juridiska frågorna såsom detaljplanen och klargöras vad som gäller även för bryggdäcket.

Enligt planbeskrivningen så kommer kommunen att äga bryggdäcket och tillfälliga serveringar under sommarsäsongen kan komma att tillåtas för att underlätta för trafiken och fotgängare. Här behöver man förtydliga mer precist vad krögarna har att förhålla sig till enligt planbestämmelser och riktlinjer som kommer tas fram.

Kortfattat är tanken att man inte ska flytta serveringarna helt och hållet till bryggdäcket utan att serveringarna som ligger på fastland ska placeras på ett mer platseffektivt sätt och sedan ska man kunna disponera yta även på bryggdäcket.

Interima utvecklingsrådet uttrycker tydligt att man inte vill sätta stopp för krögarna att bedriva verksamhet i hamnen men att man vill utforma verksamheterna i samråd för att bevara kulturmiljön. Och även tänka på hur anläggande båttrafik får för bild av hamnen.

Upplandsmuséet påpekar även att man ska vara medveten om de kulturvärden som finns och arbeta utifrån dessa. Som exempel är vattenspegeln framför sjöbodarna och deras kontakt med vattnet ett kulturvärde i sig. Hamnen upplevs generellt som en robust miljö bestående av mycket cement, lertegel och slamfärg – frågan är om kommande tak och likande ska efterlikna den miljön eller inte? Tengbomsgruppen har vid denna diskussion visat det förslag som tidigare tagits fram och bland annat visar att sjöbodarnas vattenspegel behålls och att man har tagit just detta i beaktning när första förslaget arbetades fram. Även att man vill bevara den robusta och historiska karaktären.

Gräsö skärgårdsråd påpekar även att man ska ta vara på vyerna som hamnen bjuder på och inte ha för många fasta byggnationer som förhindrar det. Även att, som det även finns med i förslaget som Tengbomsgruppen tagit fram ska finnas olika "viloplats" som man kan använda sig av i hamnen utan att behöva besöka en krog.

Diskussioner om vilka vindskydd och tak som kan tänkas vara en bra lösning för krögarna men även ett bra val för kulturmiljön är bland annat soldukar som skulle kunna sättas upp på externa pelare eller andra anordningar som inte påverkar bodarnas yttre. Man har även diskuterat att det bättre alternativet för vindskydd vore av materialet glas snarare än staket och plank.

Frågan ställs gällande materialval för till exempel tak för uteserveringarna samt om de ska vara bestående eller tillfälliga. Här finns det olika bestämmelser för när det gäller ytorna på fastland och ytorna på det kommande bryggdäcket. Dessa bestämmelser finns med i befintlig detaljplan. Det finns även möjligheter för att man skulle kunna få så kallade säsongslov för tak eller vindskydd som sträcker sig enbart under t.ex. sommaren. Likt den solduk som finns på Rådhusorget i Östhammar.

De installationer som idag har fått bygglov kommer att vara kvar så länge det lovet gäller och sedan vid omprövning så kommer man göra det efter de framtagna principerna.

Man pratar även om att de serveringsytor som förläggs på bryggdäcket skulle man kunna använda sig av parasoll som går att fälla upp och ner vid behov beroende på väder. Som man även kan ta undan när säsongen är slut.

Detaljplanen säger att man ska ta hänsyn till bodarna och att de inte får vankas, man ska ta vara på karaktären, täta dialoger mellan byggenheten och Upplandsmuséet kommer att ske vid ansökningar gällande hamnmiljön.

Externa förankringar så som pelare till eventuella tak eller soldukar kommer dock vara att föredra. Detta instämmer gruppen om att det kan vara en möjlig lösning.

Förslagen tas med i beaktning av Tengbomsgruppen samt fastighetsdrift när man utformar skisser för byggnationen och tar höjd för att man ska kunna ha eventuella externa pelare som fästpunkter.

Samarbetet Öregrund håller med om att dialogerna som förs under detta möte är goda men att det kan bli svårt och få till det i praktiken, framför allt pga. att det kan handla om för stora investeringskostnader och att materialvalet kan vara svårt att leva upp till.

Många deltagare i mötet har svårt att visualisera hur hamnmiljön skulle kunna se ut utan att man fått förslagen visade på skisser eller bilder. Man kommer överens om att Tengbomsgruppen ska ta fram mer utformade skisser på de förslag som talats om på detta möte tills nästa tillfälle i juni.

Kommande steg i processen:

- Deltagare får ta del av anteckningar från mötet
- Anteckningarna publiceras på www.osthammar.se
- Platsbesök hos krögare i Öregrunds hamn under början på maj månad.
- Utforma skisser utifrån tankar och idéer på detta arbetsmöte
- Dialoger och bearbetning av allt material
- Mitten på juni, redovisa hur långt man har kommit för arbetsgruppen.